

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของหม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายเรนทร์ ธรรมกฤษดา ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
กรณีนายเรนทร์ ธรรมกฤษดา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๘ เมษายน
๒๕๕๐ เพื่อขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กรณีนายเรนทร์ ธรรมกฤษดา
ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓
ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์
๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท
มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
และจากการตรวจสอบปรากฏว่าเทศบาลเมืองสุรินทร์มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น
จำนวน ๒๗๘,๕๘๘,๔๗๘.๕๓ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิก
สภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ
ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง

รวมทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ จำนวน ๑๘ ราย ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องภายในกำหนดระยะเวลา

ผู้ร้องตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เนื่องจากศาลปกครองได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๔๐, ๑๑๔๑ และ ๑๑๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ว่าผู้ถูกร้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ซึ่งมีบิดาเป็นคนต่างด้าว สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ จังหวัดสุรินทร์จึงได้มีคำสั่งที่ ๑๔๖๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ เมื่อพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์แล้ว ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ โดยครบกำหนดระยะเวลาการยื่นเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยครบกำหนดระยะเวลาการยื่นเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๗ ต่อผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวแต่อย่างใด

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงในกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามภูมิลำเนา บ้านเลขที่ ๖๘, ๗๐ ถนนกรุงศรีใน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ รวม ๖ ฉบับ โดยฉบับที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึง ๖ มีผู้รับแทน ส่วนฉบับที่ ๓ ผู้ถูกร้องเป็นผู้รับ ต่อมาผู้ร้องได้มีคำสั่ง ถับ ด่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๒๔๕ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงปลัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และเอกสารหลักฐานกรณีเทศบาลเมืองสุรินทร์ได้มีการดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ซึ่งสำนักงานเทศบาลเมืองสุรินทร์ ได้มีหนังสือ ถับ ที่ สร ๕๒๐๐๑/๒๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ ส่งสำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้องมาให้ทราบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ตามประกาศเทศบาลเมือง

สุรินทร์ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ นอกจากนี้เทศบาลเมืองสุรินทร์ ได้มีหนังสือที่ สร ๕๒๐๐๑/๓๖๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ เรื่อง การประชุมชี้แจงผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เข้าร่วมฟังการชี้แจงเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ณ ศาลาประชาคม จังหวัดขอนแก่น

ผู้ร้องได้มีคำสั่งเชิญผู้ถูกร้องและบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยผู้ที่ได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แทนผู้ถูกร้องมาให้ถ้อยคำ สรุปได้ว่า นอกจากผู้ถูกร้องจะเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์แล้ว ยังเปิดกิจการร้านขายเครื่องเขียน ชื่อร้านอักษรวิทยา เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ในระหว่างดำรงตำแหน่งได้ถูกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ฝ่ายค้านร้องว่า ผู้ถูกร้อง ขาดคุณสมบัติในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เนื่องจากจบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ต่อมาประมาณปลายปี ๒๕๔๖ ก่อนหมดวาระการดำรงตำแหน่ง ได้รับแจ้งจากจังหวัดสุรินทร์ว่าได้พ้นจากตำแหน่งแล้ว หลังจากพ้นจากตำแหน่ง ทราบว่าต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ทุกฉบับ และได้อ่านทุกฉบับแล้ว ทราบว่า ถ้าไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ จะได้รับโทษด้วย แต่มีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีก จึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ผู้ร้องได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ และมีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๖ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ จึงเสนอเรื่องให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลา ๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะกรรมการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ จึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยส่งสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบให้ผู้ถูกร้อง ณ ภูมิลำเนา บ้านเลขที่ ๖๘,๗๐ ถนนกรุงศรีใน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ปราบกฏว่า นายรินทร์ ธรรมกฤษฎา พี่ชายของผู้ถูกร้องเป็นผู้รับสำเนาคำร้องแทน เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๐ แต่เมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวัน ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คณะกรรมการรัฐธรรมนูญจึงให้ปิดประกาศสำเนาคำร้องไว้ ณ ที่ทำการคณะกรรมการรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ และเมื่อครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศ ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อ คณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ โดยประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีหรือไม่ เห็นว่ากรณีตามคำร้อง ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งแล้ว ส่วนกรณีพ้นตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ครบกำหนดระยะเวลาที่ผู้ถูกร้องต้องยื่นบัญชี เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ครบกำหนดระยะเวลาที่ผู้ถูกร้องต้องยื่นบัญชี เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๗ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีภายในกำหนด ผู้ร้องจึงมีหนังสือไปยังผู้ถูกร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงดังกล่าว ๖ ครั้ง ผู้ถูกร้องได้รับทราบแล้ว ผู้ถูกร้องให้การต่อผู้ร้องว่ามีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีกต่อไป จึงไม่ยื่นบัญชีดังกล่าวต่อผู้ร้อง ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายเรนทร์ ธรรมกฤษฎา ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี นับตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจาก
ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ